

קונטרס יקר בעיני ה'

בעניני מי שראה קרי ביום הכיפורים בהלכה ובאגדה ותיקון לזה
הרב רן יוסף חיים מסעוד אבו חצירא שליט"א
ערב יום כיפור ה'תשע"ג - עפולה

קונטרס בענין מי שראה קרי ביום כיפור

מכתבים שקיבלתי על קונטרס יקר בעיני ה'

קונטרס בענין מי שראה קרי ביום כיפור

הגמ' ביומא (פח ע"א) תני תנא קמיה דרב נחמן הרואה קרי ביוה"כ עונותיו מחולין לו והתניא עונותיו סדורין מאי סדורין סדורין לימחל תנא דבי רבי ישמעאל הרואה קרי ביוה"כ ידאג א"ה ריחמ"א, ביאור ענין "ידאג", ביאר ב"שיעורים בהגדות חז"ל", עפ"י רש"י זבחים (ו ע"א) שהכוונה "ידאג מן היסורים", שמא יבוא עליו יסורים קשים. וכן יש לומר שידאג שמא ימות באותה שנה. ויש הרבה לשונות של דאגה בש"ס ועיין, ולפי זה יש לפרש שלשון "ידאג" שכתוב כאן יכול להתפרש על הרבה דברים. ואכמ"ל. כל השנה כולה א"ה ריחמ"א, צ"ע מהו שכתוב כתב "כולה", הרי סגי במה שהייתה כותבת הגמ' ידאג כל השנה, ולא לכתוב "כולה", ונ"ל בס"ד לומר בזה, שבאה הגמ' להדגיש ולעורר לאדם שידאג כל השנה כולה היינו עד הרגעים האחרונים של השנה יהיה בדאגה על מה שראה

קרי ביום כיפור, ולא תזוח דעתו עליו מחמת שעברה שנה שלימה ולא קרה לו כלום לכן לא יסיר דעתו מדאגה זו עד שתעבור כל אותה שנה.

ועוד נראה לי לומר בס"ד, ובהקדים קושיא, האם מה שכתוב "ידאג כל השנה" הוא מיום כיפור לראש השנה או מיום כיפור ליום כיפור של שנה הבאה, ועפ"י זה יש לומר שמה שכתוב "כולה" היינו שעל האדם לדאוג כל השנה כולה מיום כיפור של אותה שנה שראה עד יום כיפור של שנה לאחריה. ודו"ק. (וכן הבין ידידי היקר רבי משה פזואלו שליט"א) (עפולה).

עוד יש לומר עפ"י זה שאם אותה שנה שראה קרי ביום כיפור הייתה שנה מעוברת, לא מספיק שיעברו י"ב חודש אלא צריך שתעבור כל השנה כולה עד יום הכיפורים. (כן העירנו ידידי היקר רבי יעקב מזרחי שליט"א) (עפולה).

ויש לציין שהיו שהבינו בדברי הגמ' ש"ידאג כל השנה", היינו מיום כיפור לראש השנה, וסברתם היא, שצריך לדאוג דווקא באותה שנה שראה קרי ביום הכיפורים ולא לשנה שאחר כן. (כן אמר לי ידידי רבי שלמה כספי שליט"א) (עפולה). ולפי דבריו צ"ע מהו שכתבה הגמרא ידאג כל השנה "כולה", ויש לתרץ בדבריו שהכוונה כמו שכתבנו בראש ההגה שהכוונה שצריך להיות בדאגה כל אותה שנה ולא תזוח דעתו מהדאגה עד עבור השנה. ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא אמר רב נחמן בר יצחק תדע שכל העולם כולו א"ה ריחמ"א, צ"ע מה הטעם שכתבה הגמ' שכל העולם כולו רעב וכו' מה היא ההדגשה ב"כולו", והרי כל העולם כולו לא רעב דהרי הגוים אינם מעונים ב-ה' עיננים ביום הכיפורים אם כן מה היא ההדגשה ב"כולו", וי"ל שההדגשה היא שרק עם ישראל נקרא כל העולם כולו ודו"ק. רעב והוא שבע בתוס' ישנים כתב בד"ה כל העולם כולו רעב והוא שבע - סימן טוב הוא לו שירחמו עליו מן השמים, עכ"ל. ונ"ל שכוונתו שבזה שלא היה מעונה מתשמיש הוראה היא שריחמו עליו משמים שאין הוא צריך להיות מעונה. כנלענ"ד. כי אתא רב דימי אמר מפי שחי סגי ומסגי, עכ"ל.

ופרש"י ד"ה הרואה קרי ביוה"כ - וז"ל : ולא במתכוין. ובד"ה עונותיו מחולין - סימן טוב הוא זה יראה זרע ויאריך ימים א"ה ריחמ"א, ב"שיעורים בהגדות חז"ל" על יומא (שם) ביאר את דברי רש"י על מה שהביא פסוק יראה זרע יאריך ימים דלכאורה הוא חסר פשר לזה הענין, דמבואר בגמ' ברכות (נז ע"א) שלראות זרע הוא אחד הסימנים שטובים לחולה והמקור לזה הוא פסוק הנ"ל, והנה גם כאן מביא רש"י את הפסוק הנ"ל שראיה של קרי בלא מתכוין הוא סימן טוב וממילא אין כאן חטא או חסרון ומן השמים מראים לו שעונותיו סדורים ומוכנים להתכפר, עכת"ד. עיי"ש. . ובד"ה ידאג כל השנה כולה - שמא לא קיבלו תעניתו והשביעוהו במה שבידם להשביעו כעבד שמוזג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו. ובד"ה ואם עלתה לו שנה - שלא מת מובטח לו שמעשים טובים יש בידו שהגינו עליו ובן עולם הבא הוא. ובד"ה תדע שהרי כל העולם רעב - מתשמיש והוא שבע ולא נתענה בזאת ושלא מדעתו

השביעוהו ואעפ"כ עלתה לו שנה יש לדעת שצדיק גמור הוא. ובד"ה מפי ש חיי – זה שראה קרי ביום הכיפורים. ובד"ה סגי ומסגי – בבנים ובני בנים שכך הסימן יראה זרע יאריך ימים וכן כתב בתוס' ד"ה מפי ש חיי סגי ומסגי- וז"ל: ורמז לדבר יראה זרע יאריך ימים, עכ"ל. (ישעיה נג). עכ"ל.

רבנו חננאל על יומא (שס) כתב גירסא שונה מעט בזה וז"ל: תנא דבי רבי ישמעאל הרואה קרי ביוה"כ עונותיו סדורין לו לימחל וידאג כל השנה אם ניצל אותה שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא מפי ש חיי סגי ומסגי, עכ"ל.

ועיין בדברי המהרש"א ביומא (שס) מה שכתב בזה, ואכמ"ל.

בטור או"ח סימן תרט"ו סעיף ב' כתב הרואה קרי ביום הכיפורים ידאג כל השנה כולה שמראים לו שלא קיבלו תעניתו והשביעוהו במה שבידס להשביעו ובפרישה כתב בד"ה והשביעוהו במה שבידס להשביעו- וז"ל: פירוש כי אמת בזה השביעה בשחלם לו שאכל או ששתה והוה רווה נפשו וכן ברוחץ וסך. ר' אברהם מפראג. עכ"ל.

ואיני מבין כוונתו האם גם מי שחלם שאכל או שתה או סך או רחץ האם גם על זה נאמר השביעוהו וכו' וצ"ע. ואשמח אם יפרשו לי כוונתו. כעבד שמוזג כוס לרבו ושופך לו הקיתון על פניו. ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא ויראה זרע ויאריך ימים שודאי יש לו הרבה זכיות שהגינו עליו. עכ"ל.

וב"בית יוסף" כתב, וז"ל: ופירוש הרואה קרי ביום כיפורים בליל יום הכיפורים ולאפוקי ממי שכתב דרואה קרי ביום קאמר דוקא, עכ"ל. וכן כתב בפרישה בד"ה הרואה קרי ביום הכיפורים – לאו דוקא וה"ה ליל כפורים, עכ"ל.

בשו"ע או"ח סימן תרט"ו סעיף ב' פסק וז"ל: הרואה קרי בליל יום הכיפורים ידאג כל השנה, ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא, עכ"ל.

מי צריך לדאוג בראית קרי ביום הכיפורים

הרב "חיי אדם" כתב ב"נשמת אדם" כלל קמה סעיף ב' וז"ל: נ"ל דאין הטעם מפני שמראין לו בזה סימן מן השמים דא"כ איך שייד לומר שהראו לו סימן שהוא צדיק גמור על ידי דבר טומאה שאין למעלה הימנו. וגם אין לומר דבאמת אינו לסימן אלא כיון שעלתה לו שנה אע"פ שלא התענה בעינוי זה מוכח שהוא צדיק גמור, דא"כ למה דוקא ברואה קרי, לימא מי שלא נהג אחד מענויים אלו כגון רחיצה או סיכה ידאג ואם

עלתה כו'. אלא נ"ל דיש ג' מיני קרי, א' הבא לסיבת שבעה דברים הבודקין את הזב כדאיתא במשנה. ב' כשאדם רשע ואינו שב בתשובה שלימה אלא שלפעמים מתקרב עצמו לקדושה אזי המזיקין מטמאין אותו מלמעלה, ג' צדיק גדול כשמתגבר בקדושה אזי המזיקין מתקנאין בו ומטמאין אותו, וזהו הנס של כהן גדול שלא ראה קרי ביום הכיפורים ולזה צריך נס גדול. והנה בוודאי מי שראה בדרך הטבע מחמת ז' דברים הנ"ל בזה אין סימן לא לכאן ולא לכאן ובזה לא דברו חכמים, אלא הם איירי מאדם שהיה נזהר מכל ז' דברים הנ"ל ואפ"ה ראה קרי, וע"כ הוא לאחד מב' פנים, או שאין מניחין אותו להתקדש, או מפני שהוא רשע גמור, ולכן ידאג כל השנה שהוא רשע גמור ונטלו בפניו דרכי תשובה ואין מניחין אותו להתקדש, ואם עלתה לו שנה מובטח שהוא בן עולם הבא, דמסתמא הוא צדיק גמור אלא שקנאין פגעו בו, עכ"ל.

ובשו"ת "רב פעלים" (או"ח חלק ב סימן ס"א) נשאל ב' שאלות בענין זה ונביא כאן את השאלה הב' הקשורה לעניינו וז"ל: גם עוד שאל השואל הנז' על מ"ש רז"ל, שיהי דואג כל השנה, ואם עלתה לו שנה אז הוי לסימנא טבא שידע שהוא בן עוה"ב, אם זה איירי בכל ראייה של קרי, אפילו אם היתה מסיבת אכילה או שישן פרקדן, או מהרהור. גם רוצה לדעת אם עלתה לו שנה איך יהי זה לסימן טוב להורות לו שהוא בן עוה"ב, מפני שכל העולם רעבים והוא הי' שבע, וכי מן השמים מראים סימן על ידי איסור בהשחתת זרע, הנה זה רחוק מן השכל, ועל הכל יורינו, ושכמ"ה.

והשיב ע"ז, וז"ל: ועל השאלה הב' ששאל השואל, הנה ראיתי להרב חיי אדם בנשמת אדם כלל קמ"ה אות ב' שכתב וז"ל, נ"ל דאין הטעם מפני שמראין לו בזה סימן מן השמים, דא"כ איך שייד לומר שהראו לו סימן שהוא צדיק גמור ע"י דבר טומאה שאין למעלה הימנו, וגם אין לומר דבאמת אינו לסימן, אלא כיון שעלתה לו שנה אע"ג שלא התענה בעינוי זה מוכח שהוא צדיק גמור, דא"כ למה דוקא ברואה קרי, לימא מי ששגג באחד מענויים אלו כגון רחיצה או סיכה, ידאג ואם עלתה וכו', אלא נ"ל דיש ג' מיני קרי, א' הבא לסיבת שבעה דברים הבודקין את הזב כדאיתא במשנה, והב' כשאדם רשע ואינו שב בתשובה שלימה, אלא שלפעמים מתקרב עצמו לקדושה, אזי המזיקין מטמאין אותו בטומאת קרי, וכן נמי מי שהוא אינו ראוי ללמוד בחכמת הקבלה מטמאין אותו וכו', והג' צדיק גדול כשמתגבר בקדושה אזי המזיקין מקנאין בו ומטמאין אותו, וזהו הנס של כה"ג שלא ראה קרי ביוה"כ ולזה צריך נס גדול, והנה בוודאי מי שראה בדרך הטבע מחמת ז' דברים הנז"ל, בזה אין סימן לא לכאן ולא לכאן, ובזה לא דברו חכמים, אלא הם מיירי מאדם שהיה נזהר מכל ז' דברים הנז', ואעפ"כ ראה קרי, וא"כ הוא לאחד משני פנים, או /אין/ מניחים אותו להתקדש, או מפני שהוא צדיק גמור, ולכן ידאג כל השנה, שמא הוא רשע, ונעלו בפניו דרכי תשובה, ואין מניחין אותו להתקדש, ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן עוה"ב, דמסתמא הוא צדיק גמור אלא שקנאין פגעו בו עכ"ל, ויפה כתב בזה, דודאי מי שראה קרי בדרך

טבע מחמת שבעה דברים שבודקין את הזב, אין בזה סימן לא לרע ולא לטוב.

והנה נודע, כי שבעה דברים הבודקין את הזב הנזכרים במשנה פ"ב דזבים מ"ב הם כך כלשון המשנה, בשבעה דברים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה, במאכל ובמשתה ובמשא ובקפיצה בחולי ובמראה ובהרהור, ופירש רבינו עובדיה ז"ל, במאכל אם אכל אכילה גסה, או אכל דברים המביאים לידי זיבה ואפילו כל שהן, כגון בשר שמן חלב גבינה וביצים ויין ישן וגריסין של פול ושחליון, ובמשתה ברבוי שתיה, ובמשא כבד שנושא, ובמראה ראה אשה אפילו שלא הרהר, ובהרהור אע"פ שלא ראה וכו' ע"ש.

ולך נא ראה מ"ש הרב כתב סופר א"ח סי' ת"י, ומ"ש בשם הרב ברכי יוסף, וגם מתשובת מהרי"ל ז"ל, ועוד עיין להרב אמרי אש ח"א סי' ט"ז, ומכל דברי הגאונים ז"ל הנז"ל נראה דאם יש לתלות באחד משבעה דברים שבודקין הזב אין בזה סימן להרע ולא להטיב, אך עכ"פ ידאג קצת ויעשה תיקון בצדקה ותענית ולימוד, ולכל אחד ימסרו לו סדר תיקון כפי מדרגתו וכפי יכלתו, כי מספק יש לו לחוש פן ואולי לא היה זה מסיבת שבעה דברים הנז' הגם כי על הרוב הוא מסיבת ז' דברים ההם.

והנה קושיית הפר"ח ז"ל שהקשה, איך יבשרוהו מן השמים שהוא צדיק באמצעות ענין רע כזה תרצתי בס"ד כי האדם בהיותו צדיק מתקנאין בו המקטרגים ורוצים פלוני וסיעתו לסבב לו מיתה או יסורין קשים ע"י קטרוגים והוא אינו בגדר צדיק גמור שיש לו זכות גדול ורב שיספיק לדחותם לגמרי מעליו, ומן השמים יניחו אותם להתגרות בו בדבר זה של קרי, כי פלוני וסיעתו שמחים בזה הקרי, כדוגמת השעיר שניתן לפלוני ביוה"כ כדי לשמור את ישראל אותו היום מן קטרוגים שלהם, וכן כאן אצל הצדיק מתפייסים פלוני וסיעתו בטומאת הקרי אשר גירו בו, ועוזבים קטרוג המיתה והיסורין שרוצים לקטרג עליו וישתקו מזה, ועד"ז שמעתי מפרשים בשם הרב ר' ישראל בעל שם טוב ז"ל בפסוק יקר בעיני ה' המותה לחסידיו, שהוא מציל את חסידיו ע"י הגירווי של קרי שמגרים בהם החיצונים, וכדי להסביר לך דבר זה, אעתיק לך מ"ש בירושלמי דתענית פ"ג ה"ח, לוי בן סיסי באו גייסות לעירו, נטל ס"ת ועלה לראש הגג אמר רבון העולמים אין בטלית חדא מילה מן הדין ס"ת ייעלון להון ואין לא ייזלון להון, מיד אתבעון ולא אשתכחון, תלמידיה עבד כן יבשת ידיה ואזלין לון, תלמיד תלמידיה עבד כן לא יבשת ידיה ולא אזלין לון וכו' ע"ש, והנה במה שתראה בתלמידיה דיבשת ידיה ואזלין לון, בין תבין טעם התירוץ הנז' שתרצתי בס"ד, והשי"ת ברחמיו יאיר עינינו באור תורתו אכי"ר.

במשנ"ב (או"ח סימן תרט"ו סק"ג) כתב וז"ל: עיין באחרונים בשער הציון אות ד' ציין לברכי יוסף וכתב סופר סימן ק"י והגהות רבי ברוך פריינקיל ושי"א. שכתבו, דהוא דווקא כשלא היה מחמת רוב אכילה ושתיה או

מחמת הרהור וכדומה, אבל כשיודע שבא מחמת הרהור וכדומה, אף דעונו גדול, מכל מקום אינו בספק מיתה כי הוא בעצמו גרם לו, וכן אם עלתה לו שנה אינו מובטח שהוא בן העולם הבא, עכ"ל.

וב"כף החיים" (סופר) או"ח סימן תרט"ו אות ט' כתב, וז"ל: וכן חולה שראה קרי ביוה"כ אינו בכלל דברי הגמרא ידאג כל השנה שהרי אמרינן פרק הרואה פ"ד (נ"ז ע"ב) בכלל ששה דברים סימן יפה לחולה הוא הרואה קרי ומביא ע"ז קרא דכתיב יראה זרע וכו' (יפ"ל ח"ב סוף אות א) ומיהו זה אפשר לדחות דה"ד ברואה ביום אחר ולא ביוה"כ אבל אפשר לומר טעם אחר דזה בא לו מחולשת החולי וכל שבא מחמת סיבה אין פחד כנזכר.

ובאות י' כתב, וז"ל: ואם היה בא מן הדרך בעיוה"כ וראה בלילה ליל יוה"כ אינו בכלל בבוי"א דוא"ג וראיה ממ"ש בשבת (דף קכ"ז ע"ב) במעשה בחסיד אחד שפדה וכו' יעיי"ש. (יפ"ל ח"ג אות א), עכ"ל.

בספר "פסקי תשובות" ח"ו (עמו' עד"ר) כתב וז"ל: היות כי מצויים אנשים המצטערים ודואגים מחמת מקרה זה נביא את לשונו הזהב של הגריי קניבסקי זצ"ל (במכתב מכת"ק שהודפס בספר קריינא דאיגרתא סימן קס"ה) "והנה לא ידאג כלל וכלל כי דברי חז"ל אמורים למי שאירע לו ר"ל שלא מחמת טבעו כלל וכגון נשוי ובן ארבעים ויותר, עמוס בתורה ויר"ש, אשר המקרה נשלח לו מן השמים בגזירה מיוחדת, אבל אנשים צעירים וכש"כ כשאינו נשוי הדבר פשוט וברור שאירע מחמת טבעו שהרהר לפני זמן מה וכו' כי אפילו בהרהור מלפני איזו שבועות גורם סוף סוף לזה, וכן מבואר הדבר בתשובות צמח צדק בחחו"מ שער המילואים סימן ס"ד, ומסיים שם שיש להסיח דעת מזה לגמרי ולהיות שמח וטוב לב. מליובאוויטש ז"ל בשם הגה"ק בעל התניא ז"ל שהיה שוחק מאנשים שנצטערו על זה כי דברי חז"ל הם דווקא לאנשים גדולים מאד שאין להם מצד הרהור כלל עיי"ש היטב, והדבר ברור שאין כאן לא ידאג כל השנה ולא מובטח לו לאחר השנה, וכבר נשאלתי בזה שנה בשנה מאנשים שנצטערו מאד, וביררתי שאין כאן בית מיחוש כלל, וכש"כ בבחור שאינו נשוי.

"אלא שיש לעשות תיקון המבואר בספרים היינו ללמוד משניות כלים בעיון והעמקה כפי יכלתו, וזה לא מטעם ידאג וכו' אלא משום שלא עלתה לו להתפלל בקדושה וטהרת הגוף ביוה"כ והלימוד לשם שמים יתקן כל זה בעזה"י, עכ"ל.

בשו"ת "תשובות והנהגות" ח"ב (סימן ש"א, עמ' רנז) נשאל וז"ל: שאלה: ראה קרי ביוה"כ ודואג. והשיב: נראה שאין בזה שום דאגה, והגמרא קאי ביחידי סגולה שלא מצוי אצלם קרי כלל כל השנה וראו ביוה"כ, או באדם זקן שכבר אינו רואה קרי וראה ביוה"כ, וע"כ ניתן לו בזה סימן שלא מקבלים היוכ"פ שלו וידאג כל השנה ואם עלתה לו הוא בן העולם הבא, אבל בסתם בני אדם אפילו בני תורה, אין כאן מקום לדאגה כל השנה ולא בטחון כשיעלה לו שנה, וכן מבואר בשם הגה"ק בעל התניא

זצ"ל שהגמרא בחד בדרא ממש, וכו' ומיהו כיון שנתבלבל ביוה"כ ולא התפלל כראוי, ראוי לו לקבל ע"ע השנה לומר ק"ש ולהתפלל יותר בכוונה ובזה גופא יזכה לאור כעין יוה"כ ואשרי חלקו, אבל אין לו לדאוג ולהתעצבן כלל לא ביוה"כ ולא בכל השנה, רק ימשיך בעבודת ה' כרגיל ויוסיף אומץ כראוי לכל אחד תמיד וכו', עכ"ל.

עיין עוד בספר "מאור ישראל" (ח"ב על סוכה כח ע"ב, עמו' קצ"ט – ר"י) לפאר הדור והדרו מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א, מה שכתב בזה, עיי"ש.

בספר "אוסרי לגפן" ח"ג (ב) להרה"צ יהודה שיינפלד שליט"א, הביא בעמ' תט"ו מאת הרב הקדוש השרף ר' אורי מסטרעליסק כתב שם בתחילת הדברים וז"ל: הקדוש הזה (תלמיד הרה"ק ר' שלמה מקרלין) שהרעיש העולם בהנהגותיו והעבודתו הנוראה, לא השאיר ספרים, רק יש כמה דיבורים שנלקטו ממנו ונקבצו בספר אמרי קדוש, ובספר י" צחצחות (מערכת ה') והרי כמה דיבורים מזה האחרון. זי"ע (תקפ"ו) באות ז' וז"ל: מי שנטמא ח"ו בליל יו"כ, אם ראה דמות בחלום, ילך לטבול, ואם לא ראה שום דמות, אזי אינו כלום וא"צ טבילה (דהיינו ביו"כ) ויכוין באותו יו"כ בכל פעם שאומר ברוך אתה ה' בתפילה עמידה לחילוף הוי"ה באתב"ש. עכ"ל. (א"ה ריחמ"א, חילוף הוי"ה באתב"ש הוא מצפ"צ).

עוד הובא בספר "אוסרי לגפן" הנ"ל (בעמ' תל"ב) מאת הנשר הגדול ר' נתן הכהן (ב"ר יעקב שמעון) אדלר הובא שם בראש הדברים וז"ל: הצדיק הנפלא הזה לולא תלמידו החת"ס, ספק אם היינו יודעים ממנו היום, לא כתב את חידושיו, דכל התורה היתה ערוכה על שפתיו ולא חשש מהשר הממונה על השכחה, אבל אעפ"כ נשאר ד"ת ממנו שהובאו בספרי תלמידיו, ונלקטו אל ספר תורת אמת. מפפד"מ (י' טבת תק"ב – תק"ס) ובאות יט (סימן תרט"ו) כתב וז"ל: מי שנטמא ח"ו בליל יו"כ, אף אם השלים שנתו, יתענה באותה שנה בה"ב וכן יתנהג כל ימיו (להתענות בה"ב) וכל ליל יו"כ לא ישכב במיטה לישן רק יעור בבית הכנסת לומר זמירות ותשבחות, כן ינהג כל ימיו ויחוש לדברי הלבוש א"ה ריחמ"א, ולתועלת הענין נביא את דברי ה"לבוש" או"ח סימן תרט"ו סעיף ב' וז"ל: הרואה קרי ביום כיפור ידאג כל השנה כולה, שמראים לו שלא קבלו תעניתו והשביעוהו במה שבידס להשביעו, כעבד שמזג כוס לרבו ושפך לו הקיתון על פניו, ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן עולם הבא וי"ז וי"א שודאי יש לו הרבה זכיות שהגינו עליו, ויש פנים ג"כ לאידך גיסא, שכשעלתה לו השנה אדרבה ידאג יותר ויפשפש במעשיו ויתקנם, שמא קיבל זכיותיו שחסו על חייו ונשאר ערום ממצות שכבר קיבל שכרו, עכ"ל.

וב"אליה זוטא" סימן תרטו ס"ק ג העיר על דברי ה"לבוש", וז"ל: בטור וב"י וש"ע לא נזכר זה, גם חפשתי בכל הפוסקים ראשונים ואחרונים ולא מצאתי מזה כלום רק סתמו וכתבו מובטח לו וכו', וכן הוא בש"ס סוף יומא, וזה מהתימא על הלבוש להראות פנים נגד הש"ס וכל הפוסקים. שוב בינותי דלשון הטור אטעייה שכתב שודאי יש לו הרבה זכיות וכו',

והבין דמתחלה הראה לו שראוי למיתה אלא דאח"כ הגינו עליו זכויותיו, ולכך כתב ויש פנים וכו', אבל במחילה מכבודו אין הפירוש כן, דודאי היו מקובלים שכל שהוא מתחלה סימן מיתה ודאי לא מהני לו תו כל זכויותיו כיון שנשפך הקיתון על פניו ובזה הראו לו דלא מהני תשובתו וזכויותיו, אלא דאם עלתה לו שנה אמרינן דהראו לו מתחלה שאין צריך לתענית כי הוא צדיק גמור וראוי לחיות ולהראות זרע בלי תענית מכח זכויותיו המרובים, וזה שכתב הטור שודאי יש לו הרבה זכות וכו', וזה ברור, עכ"ל.

א"ה ריחמ"א, ועפ"י מה שכתב האליה זוטא נראה שאם עלתה לו שנה אין בזה חשש והרי הוא בן העולם הבא.

ועיין בכף החיים (סופר) סימן תרט"ו אות י"ב משכתב על דברי הלבוש, עיי"ש. (שאם עלתה לו שנה, יחוש שמא ניכו לו זכויותיו ונשאר ערום בלא מצוות). ומי שאירע לו ב' שנים זאח"ז, פשיטא דרשע הוא וישוב לה' במאד מאד בחרטה ותשובה גדולה.

(ובדובר שלום ק"י מביא מהרה"ק שר שלום מבלו תיקון שנתן לאלו שנטמאו ביו"כ, שיאמרו באותה שנה בכל יום, חוץ משבת ויו"ט, מזמור ק"ד וק"ז א"ה ריחמ"א, בספר נטעי גבריאל על יום כיפור פרק מ"ח כתב בהערה י' (אות ו, עמ' שכה), וז"ל: וראה במדבר קדש ליו"כ ד"ה ביוה"כ דף ע"א שהביא שביוה"כ"פ שנת תרי"ב נתן (מורן הרב הקדוש מהר"ש מבעלזא זצוקללה"ה) תיקון לאנשים שיאמרו כל יום בשנה זאת חוץ משבתות וימים טובים, שני מזמורים שבתהלים ק"ג וק"ד, היינו לדוד ברכי נפשי וברכי נפשי, ובעזרת השי"ת עלתה להם שנה טובה. ובדע"ת סימן תרט"ו הביא בשמו לומר גם מזמור ק"ב, עכ"ל. בתהלים ע"ש).

תיקונים למי שראה קרי ביום הכיפורים [מקובץ מספרים]

א. ב"קרבן נתנאל"י על הרא"ש (פ"ח, דף פ"ח ע"א, אות מ') כתב בד"ה הרואה קרי ביוה"כ ידאג כל השנה – וז"ל:

ובכוונת האר"י יש תיקון על זה שלשים יום כל יום יאמר הפיוט מסדר קדושות של יום הכפורים בכוונה שלימה ורצויה ובדמעות. וגם יעשה פדיון נפש כמנין וחשבון שמו. גם מצוה לנדור בעת צרה לקבל עליו בנדר ללמוד מסכת פלוני או תענית או צדקה מאז ועד עולם כל ימי היותו.

ב. בספר עבודת הקודש לחיד"א, ב"יוסף בסדר" סימן א' הביא תקון למי שראה קרי ליל כפור ואביא את דבריו וז"ל:

"מי האיש החפץ חיים".

א. נצור לשונך מרע: יזהר שלא לדבר לשון הרע, שקר, ליצנות, חנופה, כי אינו רואה פני שכינה, ופוגם ברית הלשון, ודאי יבוא לפגום ברית המעור.

סור מרע: יזהר להתרחק מו הנשים, כמו שכתוב בשו"ע אבהע"ז (סימן כא), וז"ל: צריך אדם להתרחק מן הנשים מאד מאד, ואסור לקרוץ בידו או ברגליו ולרמוז בעיניו לאחת מן העריות, ואסור לשחוק עמה, להקל ראשו עמה או להביט ביפיה. ואסור לשמוע קול ערוה או לראות שיערה, ועיין שם שהאריך, וכל זה מן הדין. וכתב רבנו יונה, דמסתכל בנשים הוא משומד לדבר אחד, וזהו מן הדין.

ועשה טוב: יתענה שלש תעניות רצופים בתחלת חשון (ויש מי שכתב שיתענה אחר יום כפור, קודם סוכות).

ב. ואחר כך יתענה כל משמרה בכל שנה זו.

ג. ויתן צדקה בכל יום תענית.

ד. ויתפלל תפלה זו בדמעה ביום התענית.

רבונו של עולם, אדון הסליחות, הריני ירא ורועד על כל חטאתי עונותי ופשעי שחטאתי עויתי ופשעתי לפניך, ובפרט אשר פגמתי באות ברית קודש, חותמא דמלכא קדישא, ופגמתי בשמות הקודש בכמה מיני פגמים. אוי לי, אהה על נפשי, מה אעשה כי יקום אל, וכי יפקוד מה אשיבנו. בושתי מאד ונכלמתי ונפלו פני, אין לי פה להשיב ולא מצח להרים ראש, וירא אנכי ופחד אלהים עיני, ואש תוקד בקרבי, וצער הגוף לא פלט. אמנם ידענו כי אל רחום אתה ומרחם על בריותיך, ואתה חפץ בתשובת השבים ולא במיתתן. ובכן הנה באתי בלב נשבר ונדכה להתחנן לפני כסא כבודך. אנא מלך רחום וחנון, התמלא עלי רחמים, עננו אבינו עננו ביום צום התענית הזה כי בצרה גדולה אני. ותחתור חתירה מתחת כסא כבודך להחזירני בתשובה שלמה לפניך, ובטל מעלי כל גזרות קשות ורעות ויכון בשם קר"ע שט"ן אי"ה ריחמ"א, הוא ממ"ב שמות ר"ת של קיבל ריינת עימך שיגבנו ט'הרנו נורא. , ובצדקותיך תוציא מצרה נפשי. יהי חסדך הווי"ה עלינו כאשר יחלנו לך. ואל תקחני מן העולם הזה עד מלאות ימי שנותי שבעים שנה. ותאריך אפך עמי, ותתן לי חיים ארוכים, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של שלום, חיים של פרנסה טובה, חיים שיש בהם יראת חטא, חיים שאין בהם בושה

וכלמה, חיים שיהא בי אהבת תורה לשמה ויראת חטא. ויהא מעוט חלבי ודמי המתמעט בתעניתי היום, כחלב המונח על גבי מזבחך. ותמחול ותסלח ותכפר כל חטאתי עונותי ופשעי, ובפרט מה שפגמתי באות ברית קודש. ואתה בטובך תרחם עלי ויעלו כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו על ידי בין הקליפות, למקום קדושה בכח שם (יכון חב"ו) היוצא מפסוק: כי ב"י ח'שק ו'אפלטאו, ובחסדך תצמית אויבי, והאבדת כל צררי נפשי כי אני עבדך, ויעמדו מליצי יושר להכניס תפלתי לפניך. לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. ועשיתי אשר אלך בחוקיך, והצילני מיצר הרע ומכל מיני הרהורים ומחשבות רעות. וטהר רעיוני ולבי לעבודתך, לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. חננו ועננו ושמע תפלתנו כי אתה שומע תפלת כל פה, ברוך שומע תפלה.

ה. יזהר לקרות ח"י פרקי משנה בכל יום, כי הוא תקון גדול לפגם הברית, לפחות בשנה זו.

ו. יזהר ללמוד בכל חודש לילה אחת כולה, כי הוא תקון למי שנתחייב כרת: ולא ידבר שיחה בטלה כלל: ואם יהיה ליל הששי, הוא מסוגל יותר לפגם הברית.

ז. יזהר לכוון בעמידה וברכות הנהנין, להבין מה שמוציא מפיו, עכ"ל החיד"א הקדוש.

ג. במשנה ברורה (סימן תרט"ו סק"ג) כתב, וז"ל:

בספרים,

איתא

דעיקר תקון למי שנכשל חס ושלום בזה, שיתחזק מכאן ולהבא בימי חייו בלמוד התורה וזכות התורה תגן עליו,

וכדאיתא במדרש תנחומא, אם חטא אדם ונתחייב מיתה לשמים, מה יעשה ויחיה? אם למוד לשנות פרק אחד ישנה שני פרקים, ואם למוד לשנות דף אחד ישנה שני דפים [ואם אינו יודע ללמוד, יתעסק על כל פנים במדת הצדקה וחסד ויחיה, כמו שנאמר "רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד", עיי"ש במדרש]. ועיקר לימוד התורה יהיה על מנת לקיים, דהלומד ואינו מקיים נוח לו שלא נברא, וכמו

שאמרו חז"ל, וגם לא יהיה בכחה להגן עליו, חס ושלוש,
עכ"ל. (ועי"ש בשער הציון אותיות ה' ו' מש"כ).

ד. ב"כף החיים" (סופר) סימן תרט"ו אות י"א, כתב, וז"ל:

ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בס"ד,

א. והוא כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על
חטא שבא לידו.

ב. ובמוצאי יוה"כ יטבול תיכף אם אפשר.

ג. ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים ירא שמים.

ד. ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר
נשמת כל חי בפני עשרה.

ה. ובכל שבוע יגמור התהילים דהיינו ביום א' ספר ראשון
וביום שני ספר שני וכו' וספר ה' יחלק לג' חלקים לג' ימים
כנודע.

ו. ואמירת תהילים תהיה בכוונה ובלתי הפסק דיבור כלל.

ז. ובכל ליל ערב ר"ח יעשה תיקון כרת דהיינו שילמוד
מתחלת הלילה עד סופה בלי הפסק דיבור.

ח. ויתענה באותו יום בכל ערב ר"ח.

ט. ואם אפשר יש לעשות תיקון כרת בכל ליל ששי.

י. ויקבע עתים לתורה באיזה שעות ביום ובלילה ובפרט
בשבתות ויו"ט ואם הוא חכם יוסיף בלימודו.

יא. ואם אפשר יש ללמוד בכל יום י"ח פרקי משנה על הסדר.

יב. וכבר נודע כי כל אדם צריך להתפלל בכוונה מילה במילה
ובפרט כשמוציא השם בפיו.

יג. וכן בברכות הנהנין בכוונה וישוב הדעת וישוב אל ה'
וירחמהו וכו' וזהו חוץ מתיקון שז"ל הנהוג שצריך לעשות
בכל זמן כמ"ש לעיל או"ח סימן ר"מ יעו"ש, עכ"ל.

(א"ה ריחמ"א, כל החלוקה לפי אותיות בתוך דבריו הם ממני).

ה. בספר "נטעי גבריאל" (יום כיפור) פרק מ"ח כתב בהגה י' כמה עניני תיקונים לזה (וחלקם כבר הובאו לעיל) ואביא כאן מה שלא הבאנו באות ב' כתב וז"ל: (א) בספר דברי יצחק אות קכ"ד דף ל"ב כתב וז"ל: שמעתי שהרב הקדוש מוהר"ר אברהם דוד מבוטשאטש זצוקלה"ה צוה לאחד שיתן בכל יום משנה זו צ"ל (שם מטבע) אחד לצדקה פשוטה, ועוד צ"ל אחד בכל יום לצדקת ארץ ישראל, ע"כ.

עוד הביא בנטעי גבריאל (שם) וז"ל: (ב) בספר זכרון למשה הביא שהעיד הכתב סופר בשם אביו שילמוד כל ימי חייו מידי יום ביומו מסכת ראש השנה א"ה ריחמ"א, וצ"ע מה הטעם שלימוד מסכת ר"ה דווקא היא תיקון לענין זה, דלכאורה היה התיקון צריך להיות לימוד מסכת יומא. ואשמח אם מי שהוא יודע טעם לזה.

עוד הביא בנטעי גבריאל (שם) וז"ל: (ג) באלף המגן אות ו' הביא בשם ליקוטי מוהר"ן סגולה לומר עשרת מזמורי תהלים שהם מסוגלים מאוד לתיקון חטא זה א"ה ריחמ"א ולתועלת הענין אביא כאן את מה שכתב בליקוטי מוהר"ן ח"א תורה ר"ה, וז"ל:

תקוין למקרה לילה, רחמנא לצלן לומר עשרה קפיטל תהלים באותו היום שארע לו, חס ושלום כי יש כח באמירת תהלים להוציא הטפה מהקלפה שלקחה אותה כי תהלים בגימטריא ליליית, עם החמש אותיות של שמה, שהיא הממנה על זה פידוע וצריך לכוון בשעת אמירת תהלים שתהלים בגימטריא תפ"ה שהוא מכוון כמספר השני שמות אל אלקים במלואו כזה: אלף למד אלף למד הי יוד מם שעל ידי השני שמות אלו יוצאה הטפה מהקלפה כי הטפה היא בחינת חסד וגבורה פידוע כי יש בה כח אש ומים חמימות ולחות שהם בחינת חסד וגבורה ועל ידי השני שמות אל אלקים הנ"ל שהם בחינת חסד וגבורה פידוע שהם גימטריא תהלים כנ"ל על ידי זה מוציאין הטפה משם וזה צריך לכוון בשעת אמירת תהלים ועל כן צריך לומר עשרה קפיטל כי יש עשרה מיני זמרה שהם בחינת העשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים כמובא (בגמרא פסחים ק"ז ובזוהר). שהם אשרי ולמנצח ומשפיל והללויה וכו' (עין בפרוש רש"י) ויש כח בכל לשון ולשון של העשרה לשונות הנ"ל, לבטל כח הקלפה הנ"ל כי כל אחד מאלו הלשונות, הם הפך הקלפה הנ"ל כי אשרי הוא לשון ראיה והסתכלות הפך הקלפה הנ"ל שעקר כחה מקלקול הראות, מבחינת "ותתקין עיניו מראות" בבחינות "יהי מארת" חסר, ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (תקוני זוהר תקוין מ"ד דף ע"ט): דא לילית נמצא ש עקר כחה מקלקול הראיה ואשרי שהוא לשון ראיה היא הפך ממנה וכן משפיל כי היא בחינת משפיל, ומשפיל הוא הפך מזה וענין זה עין במקום אחר [לעיל בסימן יט] כי עקר

כחה להחטיא את האדם במקרה, חס ושלום הוא על ידי לשון תרגום, שהיא בחינת משפיל על ידי תרגום שהוא מערב טוב ורע לפעמים משפיל ולפעמים משפיל עין שם וכן הללויה הפך הקלפה, ששמה לילית על שם שהיא מיללת ביללה תמיד והלל הפך יללה, כי אותיות הללי הם הפך יללה והשאר לא פרש גם הטפה באה מהדעת שהוא בחינת חסד וגבורה פיזוע כי גם הטפה היא בחינת חסד וגבורה פני"ל וידוע שהדעת הוא בחינת חמשה חסדים וחמש גבורות על כן צריך לומר עשרה קפיטל וזה בחינת (תהלים ל"ב): לדוד משפיל אשרי נשוי פשע ראשי תבות נאף שהוא נכנע על ידי בחינת לדוד משפיל, דהינו תהלים. אחר כך גלה רבנו, זכרוננו לברכה, העשרה קפיטל תהלים בפרטיות שצריך לאמרם באותו היום שיקרה לו, חס ושלום, מקרה בלתי טהור ואלו הן מכתם לדוד, ט"ז לדוד משפיל, ל"ב. אשרי משפיל אל דל, מ"א. פאיל תערג, מ"ב למנצח אל תשחת, נ"ט. למנצח על ידותון, ע"ז. תפלה למשה, צ הודו לה קראו בשמו, ק"ה. על נהרות בבל, קל"ז הללויה הללו אל בקדשו, ק"נ ואמר: שאלו העשרה קפיטל תהלים, הם תקון גדול מאד מאד למקרה חס ושלום ומי שזוכה לאמרם באותו היום, אין צריך לפחד עוד כלל מפגם הנורא של המקרה, חס ושלום, כי בודאי נתתקן על ידי זה [ועין ענינו זה ב"לקויטי מוהר"ן תנינא בסופו], עכ"ל.

א"ה ריחמ"א, עוד הובא על ענין זה של תיקון הכללי בספר שיחות הר"ן אות קמ"א וז"ל: בסימן צ"ב "לקויטי תנינא", תקון למקרה לילה רחמנא לצלן לומר עשרה קפיטל תהלים כמבאר בסימן ר"ה וכו'. ודע שאלו הם העשרה קפיטל מזמורי תהלים וכו'.

דע אחי, כי בתחלה אמר הוא זכרוננו לברכה התורה המתחלת תקון למקרה לילה כנדפס בספר הראשון בסימן ר"ה. ובתחלה בעת שהתחיל לגלותה לא הייתי לפניו אז. אך השם יתברך זכני ובאתי אצלו סמוך מאד לאותה העת שהתחיל לגלותה. וספר לי אחד בשמו התורה הנ"ל כפי מה ששמעה מפיו הקדוש. ובתוך כך, באותה השעה ששמעתי מפי אחר בשמו התורה הנ"ל, בתוך כך סבב השם יתברך שדברתי עמו מזה וחזר ואמרה לפני בקצור כנדפס כבר בסימן ר"ה הנ"ל: ובאותה העת שגלה התורה לא גלה אז איזה קפיטליך לומר, רק אמר סתם לומר עשרה קפיטלך תהלים לתקון הנ"ל. ושמעתי מפיו הקדוש אז שאמר שהיה ראוי לגלות איזה הם עשרה קפיטלך תהלים שצריכין לומר. אך איזה שהם עשרה קפיטל תהלים שיאמרו הם תקון לזה, כי כל עשרה קפיטל תהלים איזה שהם כולם הם כנגד עשרה מיני נגינה שהם תקון להנ"ל: ואז בעת שגלה התורה הנ"ל אמר בתחלה שתקון הראשון הוא המקוה, שצריכין לטבל במקוה (ואמר בזה הלשון דאס ערשטי איז מקוה). ואחר כך גלה התקון הנ"ל לומר עשרה קפיטל תהלים כנ"ל. גם פעם אחת אמר שצריכין לזהר מאד לטבל באותו היום שיהיה האדם בלתי טהור. ואפלו אם לא יוכל לטבל בבקר, על כל פנים יטבל באותו היום אפלו לפנות ערב. כי צריכין לזהר מאד לטבל באותו היום דיקא (ועיין בסוף ספורי מעשיות שאמר, שטוב מאד לטבל תכף ומיד וכו' עין שם): אחר כך אחר שעברו קרוב לארבע שנים, ומה שעבר באלו

השנים יקצרו רבבות יריעות לספר, וכבר היה לו החולאת שלו שנסתלק ממנו, וכבר חזר מלמברג, פעם אחת בחרף שכב על מטתו ואנחנו עמדנו לפניו והתחיל לדבר מענין העשרה קפיטל תהלים שהם תקון להנ"ל. ואז צוה עלי לכתב על הניר הפסוקים שמרומז בהם העשרה מיני נגינה שהם תקון להנ"ל. וישבתי לכתב ומפיו יקרא אלי וגלה לי הפסוקים וכתבתים על הספר כאשר הם נדפסים (בלקוטי תנינא סימן צ"ב הנ"ל). ואז גלה דעתו שרצונו לגלות בפרטיות איזו הם העשרה קפיטל תהלים שצריכים לומר באותו היום, והיינו עומדים ומצפים שיגלה לנו ולא זכינו מיד: אחר כך נסענו מאתו ואחר כך הייתי אצלו באיזה שבת והזמין השם יתברך שראיתי בעיני כתיבת ידו הקדוש שכבר רשם לעצמו העשרה קפיטל תהלים שצריכין לומר. אך לא היה מדרך ארץ שאקח כתב ידו בעצמי בלי רשותו. ורציתי לתפסם במחי בעל פה, ולא יכלתי מחמת אימת רבי, פן יקפיד כי באתי לחדרו ומצאתי כתב ידו הנ"ל והסתכלתי בו בלא רשותו (כי המעשה הזאת היתה בשבת פרשת שקלים שנת תק"ע לפרט קטן שהוא זכרונו לברכה יצא מחדרו ונכנס לבית הגדול שלו בעת קריאת התורה ואז נכנסתי בחדרו וראיתי כתב ידו הנ"ל): ואחר כך ביום ראשון בעת שלקחתי רשות מאתו לשוב לביתי, דברתי עמו ושאלתי ממנו שיגלה לי עשרה קפיטל הנ"ל, כי ידעתי שכבר הם נרשמים אצלו כנ"ל. ולא רצה. ואמר שיהיה עת אחר לזה והלכתי מאתו: אחר כך סמוך לאותה העת בעת שהייתי אני בביתי בנעמרוב, אז גלה העשרה קפיטל תהלים לפני הרב דפה ברסלב ולפני חברי רבי נפתלי מנעמרוב. ויחד אותם לעדות על זה. וכך אמר להם: היות בענין זה הידוע (הינו ענין מקרה לילה חס ושלוש) נלכדים בודאי שלשה חלקי העולם, אני לוקח אתכם לעדות. ותדעו שאלו העשרה קפיטל תהלים מועילים מאד מאד לתקון קרי והם תקון גמור ומועיל מאד מאד. ויש מי שיקרה לו על ידי רבוי אכילה ושתיה או על ידי חולשה ועיפות או על ידי שאינו שוכב כראוי, וכל זה אינו כלום (והוא כמו תינוק שמשתיין בשנה). גם יש ששומרים אותו מלמעלה ונצול מן המקרה או שהמזל שומר אותו ונצול. גם לפעמים נדמה להאדם בשנה בחלום כאלו הוא נופל ואחר כך מתעורר משנתו, גם זה מן השמים שמצילין אותו מזה. רק מי שיקרה לו חס ושלוש מחמת הרהורים מזה נבראים ממש קלפות חס ושלוש כמבאר בספרים. אבל מי שיאמר באותו היום אלו העשרה קפיטל תהלים בודאי יתקן בזה מאד מאד: וכמה וכמה צדיקים גדולים שרצו לעמד על ענין זה ונתיגעו למצא לזה תקון גמור. וקצתם לא ידעו כלל מהו ענין זה. וקצתם התחילו לידע קצת בענין תקון זה, ונסתלקו לעולמם באמצע עסקם בזה ולא גמרו, ולי עזר השם יתברך שזכיתי לעמד על זה בשלמות. וענין תקון זה על ידי אמירת העשרה קפיטל תהלים הנ"ל הוא דבר חדש לגמרי חדוש נפלא כי הוא תקון נפלא ונורא מאד מאד, (עין למטה) ומי שיוכל לילך למקוה ואחר כך יאמרם בודאי מה טוב, אך אפלו אם הוא אנוס שאי אפשר לטבל כגון שהוא חולה או שהוא בדרך אף על פי כן אם יאמרם אשרי לו. כי הם תקון גדול ונורא מאד. ואם יאמרם בכונה כראוי בודאי מה טוב, אך גם האמירה בעצמה מסוגל מאד: ואמר: כי לא נודע זאת מיום בריאת העולם. מסתמא הייתי רוצה לבטל זאת לגמרי, אך אי אפשר זאת לא בגשמיות ולא ברוחניות. בגשמיות אי אפשר כי היה צריך לבטל ולשנות הטבע של כלליות בני

האדם בתמידות. וזה דבר שאי אפשר, כי אפלו משה רבנו עליו השלום וכיוצא שבטל הטבע היה רק לפי שעה ובדבר פרטי, כגון קריעת ים סוף או בקיעת הירדן וכיוצא שהיה רק לפי שעה. אבל לבטל הטבע של כלליות בני אדם, כי כל אחד ואחד בהכרח לבטל ולשנות הטבע אצלו. וגם צריך לבטל ולשנות הטבע תמיד וזה דבר שאי אפשר. וגם ברוחניות אי אפשר וכו', אך העשרה קפיטל הם דבר נפלא ויקר ומועיל מאד: גם יחד אותם לעדות. ואמר שגם כי ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל ויתן פרוטה לצדקה, אפלו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאד מאד חס ושלום, אזי אתאמץ ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו וכו'. ואני חזק מאד בכל הדברים שלי, אך בזה אני חזק ביותר שאלו העשרה קפיטל מועילים מאד מאד: ואלו הן העשרה קפיטל תהלים: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, כאשר כבר נדפסו כמה פעמים. (רק בספר "ספורי מעשיות" נדפסו בפעם הראשון בטעות הקפיטל של קל"ז על ידי עוות המדפיסים ומשם נתפשט הטעות בכמה ספרים וסדורים שהעתיקו משם): ויאמרם כסדר שהם כתובים בתהלים. ואמר שהוא תקון הכללי. כי כל עברה יש לה תקון מיוחד אבל תקון הנ"ל הוא תקון הכללי: גם אמר אז שענין הנ"ל של אלו עשרה קפיטל תהלים יאמרו ויגלו בפני הכל: ואמר: אף על פי שהוא דבר קל לומר עשרה קפיטל תהלים, אף על פי כן גם זה יהיה כבד מאד לקיים. וכן נתקיים עתה בעוונותינו הרבים שמחמת רבוי המחלקת רב ההמון רחוקים מאד לקיים זאת והוא זכרונו לברכה הודיע כל זאת מקדם. ואנחנו עשינו מה שמוטל עלינו להודיע התקון לכל החפץ להתתקן, וכל אחד הטוב בעיניו יעשה. השומע ישמע, והחדל יחדל ואנחנו את נפשנו הצלנו: ומה שהרב בעל המחבר "סדר תקון שבת" מביאם בשם ספר "עשרה הלולים" זה אינו, כי ידידי הקורא עין נא בספר "תקון מועד", ותראה שמובאים שם בפרוש בשם רבנו הרב רבי נחמן זכרונו לברכה, וכן בכמה ספרים יש שמובאים שם בשם רבנו זכרונו לברכה. וגם נסה נא וחפש בכל הספרים שמובאים שם שלא בשם רבנו ותראה, שכולם נדפסו אחר פטירת רבנו זכרונו לברכה, שנפטר תחלת שנת תקע"א בחול המועד סוכות. ואפשר שהרב הנ"ל וכיוצא מגדל תשוקתם לזכות בהם את הרבים בתקון גדול כזה, וידעו שיש שנמצאים מתנגדים וחולקים על רבנו זכרונו לברכה, על כן קימו בנפשם מאמר חכמינו זכרונו לברכה (יבמות סה:): 'שמותר לשנות בדבר השלום'. ובפרט בדבר גדול ותקון כזה. ועתה בין תבין שצדקו הנאמר לעיל שהם תקון חדש לגמרי ולא ידע מזה שום נברא מימות עולם. ותאמרם בשם רבנו זכרונו לברכה בכדי ששפתותיו יהיו דובבות וכו' (סנהדרין ז:): אשר כל הצדיקים מתגעגעים לזה. ומזה אשר אלצוני לגלות כל הנ"ל. וזכותו יעמד לנו, ומכל פגמינו וצרותינו יתקנו ויושיענו, אמן

כן יהי רצון:

תפלה ושבח למי שראה קרי ביוה"כ ועלתה לו שנה

ב"קרוב נתנאל" על הרא"ש יומא פ"ח (אות כא) כתב בהגה נ' ד"ה ואם עלתה לו שנה מובטח שהוא בן העוה"ב, וז"ל: וראוי לתת שבח והודיה על שניתן לו חיים מן השמים. וזהו לך הנוסח. אז ביום כיפור שנת פלוני א"ה ריחמ"א, ויפרט כאן את השנה. לפרט קמתי מרעיד ממטתי. ולבי יחיל בקרבי ואימת מות נפלה עלי. יראה ורעד יבא בי ותכסי פלצות. אני אמרתי בדמי ימי אלכה. בשערי שאול פקדתי יתר שנותי. אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם ישבי חלד. כסוס עגור כן אצפצף אהגה כיונה דלו עיני למרום. ה' עשקה לי ערבני. וקראתי וחננתי אל ה'. מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך שמע ה' וחנני ה' היה עוזר לי: ברוך ה' כי שמע קול תחנוני בו בטח לבי ונעזרתי ויעלוז לבי ומשירי אהודנו אתה חשקת נפשי משחת בלי. כי השלכת אחרי גיוד כל חטאי. אשרי נשוי פשע כסוי חטאה. מי יתן טהור מטמא לא אחד. ברוך אלהים אשר לא הסיר תפלתי וחסדו מאתני. והקשיב בקול תפלתי בסדר קדושה חודש ימים. ופד"ה בשלום נפשי. אך הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט. על אלהים ישעי וכבודי צור עוזי מחסי באלהים. בטחו בו בכל עת עם שפכו לפניו לבבכם. אלהים מחסה לנו סלה. ויזכני לראות זרע ולהאריך ימים אני וזרעי בטוב ובנעימים. לשבת בבית ה' לאורך ימים ויקוים בי מקרא שכתוב ודברי אשר שמתתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם א"ס. ואחר כך יאמר מזמור קט"ז עד גמירא, עכ"ל.

אם מת בסוף השנה ונפטר האם הוא בן העולם הבא

בספר חסידים אות תנ"ה כתב וז"ל: רב אחד ראה קרי ביום כיפורים, והתענה כל השנה הוא וקרוביו ולמד כל השנה, ולאחר שעברה השנה, מת. הרי הועיל, שבן העולם הבא הוא, עכ"ל.

מכתבים שקיבלתי על קונטרס יקר בעיני ה'

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א - מח"ס "גם אני אודך" - בני ברק.

לכבוד יד"נ הגאון המפואר רבי רן יוסף חיים מסעוד
אבוחצירא שליט"א

נעימות בימינך נצח וכט"ס

ראיתי שערכתם קונטרס בענין הרואה קרי בליל יום
הכיפורים,

ואמרתי להוסיף איזה גרגיר בס"ד.

בשו"ע או"ח (סימן תרט"ו סעיף ב') איתא, הרואה קרי בליל יום
הכיפורים, ידאג כל השנה, ואם עלתה לו שנה, מבוטח לו
שהוא בן העולם הבא. ע"כ.

ובמשנה ברורה שם (ס"ק ד') כתב, וז"ל, שבוודאי יש לו זכויות
הרבה שהגנו עליו, והוא יאריך ימים, כדכתיב יראה זרע
יאריך ימים, וראוי לתת שבח והודאה על שניתן לו חיים מן
השמים. עכ"ל.

ויש לרמוז לזה בס"ד "ידאג", בגימטריא "חיי", רמז שע"י
שידאג ויתעורר בתשובה, יזכה שיחיה ויאריך ימים. והבן.

בברכת	כהנים	באהבה
גמליאל	הכהן	רבינוביץ
מח"ס	גם	אודך
	אני	בני ברק

הרה"ג יששכר דוב הופמן שליט"א -
מח"ס "כעמיר גורנה" ו"כמראה הקשת"
- ברוקלין ניו יורק.

בס"ד כ"ח אלול תש"ע

כבוד ידי"נ הרה"ג רן יוסף חיים מסעוד אביחצירא שליט"א

עורך ומחבר הגליון המפאור "מריח ניחוח"

שלום וברכה וישע רב!

א. בקובץ "מרי"ח ניחוח" מס 11, הארכתם בענין הרואה קרי ביוה"כ. ע"ע למרן הקדוש שליט"א בשו"ת יביע אומר ח"ו (אוי"ח סימן מ"ד) שכי בסוגריים וז"ל: ועי בחי רבנו תורדוס הלוי ליומא (פ.ח.) שכי הרואה קרי ביוה"כ ידאג כל השנה, ר"ל שראוי באמת לדאוג איזה עון גרם לו שיטמא ביום שנועד לטהרה ולנקיות גוף ונפש, ויבקש רחמים על עצמו. ואם עלתה לו שנה נראה שדאגתו תהיה לו כפרה ונמחל לו העון ונמחק. עכת"ד. נמצא לפ"ז שדאגתו ותשובתו במשך כל השנה כיפרה לו, ולא דאיגלאי מילתא למפרע. ומדברי הראשונים הנ"ל משמע דאמרינן איגלאי מילתא למפרע שצדיק הוא ועי בב"ח ומאמר מרדכי (סימן תרט"ו). וצע"ק. עכל"ק.

ובשו"ת יביע אומר ח"י (עמוד קמו) כתב עוד לימוד זכות גדול וז"ל: ומכיון שמצוה להרבות באכילה ושתיה בערב יוהכ"פ, שכל האוכל ושותה בתשיעי מעלין עליו כאילו התענה תשיעי ועשירי, (ר"ה ט.). וכתבו המקובלים, דהיכא דאפשר מצוה לאכול כשיעור מאכל לשני ימים. (פרי עץ חיים שער כ"ז פ"א, וספר בן איש חי פרשת וילך אות א). ומסתמא תלמידי חכמים מקיימים דבר זה כראוי. לכן אין פלא אם יקרא להם דבר זה. ואין כאן סימן לא לרעה ולא לטובה. וכו'. עכל"ק. (וע"ע בשו"ת יבי"א ח"ט או"ח ריש סימן ק"ה, ובשו"ת אדרת תפארת ח"ה סימן נ"ה).

ב. ובענין התיקון למי שהיה מקרה לא טהור, מבואר בדב"ק של מרן מלכא נר"ו שהתיקונים הכי חשובים היא לימוד התורה וזיכוי הרבים, כמ"ש בשו"ת יבי"א ח"ו (שם) וז"ל: ובהיותי יודע כמה כת"ר טורח בזיכוי הרבים להגדיל תורה ולהאדירה, והרי אין ערוך למצות זיכוי הרבים בפרט בדורינו זה, לכן סמך לבי בטוח בהי שלא יאונה לצדיק כל

און, רק חזק ואמץ ללמוד וללמד, לשמור ולעשות, וזכות התוה"ק תגן עליו ועל כל בני ביתו ועל כל הנלוים אליו והיה זה שלם. עכל"ק. ובשו"ת יבי"א ח"י (שס) כי וז"ל: ועכ"פ מי שאירע לו כן, למיחש מיהא בעי, ולכן עליו להתחזק בלימוד התורה, שזכות התורה תגן עליו, ויתאמץ לזכות את הרבים להגדיל תורה ולהאדירה, וראויה היא שתגן, כמו שנאמר כי הוא חייך ואורך ימך. אורך ימים בימינה, בשמאלה עושר וכבוד. וכן איתא בילקוט שמעוני (משלי ג, ס"י תתקלה), אמר רב הונא, הרי שנכשל אדם בעבירה שנתחייב בה מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה, אם הוא רגיל ללמוד דף אחד, ילמד שני דפים, לשנות פרק אחד, ישנה שני פרקים, ואם אינו יודע ללמוד, ילך ויתמנה כגבאי צדקה ויעסוק בצדקה ובגמילות חסדים, והוא ניצול, ויארץ ימים. ע"ש. עכל"ק.

ג. בגמ' יומא (פח.) הרואה קרי ביוה"כ ידאג לו כל השנה כולה. והעיר כת"ר למה כתוב בגמ' "כולה". י"ל ברמ"ז הרומ"ז עה"פ בתהילים (קכו:ו) "הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע", שמי שאירע לו זרע ביוה"כ יש לו לבכות ע"ז כל השנ'א(ה) כולה-הלוך) ששערי דמעות לא ננעלו. ואם עלתה לו השנה אז "בא יבא ברנה".

בברכת תז"ל רנ"ו, ממקום רחוק ומלב קרוב יששכר דוב הופמן, ברוקלין ניו יורק.

הרה"ג משה פזאלו שליט"א - עפולה

לכבוד ידידי ורב חביבי המלא בפרד"ס הרה"ג רן יוסף חיים מסעוד אבוחצירא שליט"א, מח"ס "מרי"ח ניחוח".

ראשית דברי נהנתי מאוד מהגליון הנפלא והמלא תוכן בצורה נפלאה.

א.ראיתי מה שכתב הרב בגליון מס' 11 בהערה 7, וז"ל: כתב הפרישה באו"ח בסימן תרט"ו ד"ה השביעוהו במה שבידס

להשביעו וז"ל: פירוש כי אמת בזה השביעה בשחלם לו שאכל או ששתה והוה רווה נפשו וכן ברוחץ וסך. ר' אברהם מפראג. עכ"ל. ואיני מבין כוונתו האם גם מי שחלם שאכל או ששתה או סך או רחץ האם גם על זה נאמר השביעהו וכו' וצ"ע. עכ"ל בגליון הנ"ל.

ונלענ"ד בביאור דברי הפרישה כי אמת בזה השביעה. (כעין) בשחולם לו שאכל וכו' ופירושו כמו שאדם שחולם ושר החלומות מהתל בו שאכל ושבע או ששתה ורווה צמאוו וכו', כך השביעהו במה "שבידם להשביעו" דהיינו מלאכים לא טובים ולכן ידאג כל השנה כי שקר עינו בו כעין חלום האכילה והשתיה וכו'. ולכן הדגיש הרב הפרישה בתחילת דבריו כי האמת בזה השביעה שהרי באמת שבע מתשמיש כביכול מה שכל העולם מתענה בו, אמנם חשוב כחלום בלבד שהוא שקר. לכן ידאג כל השנה. כעין מה שכתב בחיי אדם בנשמת אדם כלל קמה סעיף ב' שהזכיר הרב בגליון הנ"ל באות ג' צדיק גדול שמתגבר בקדושה אין המזיקים מתקנאים בו ומטמאים אותו. בנידון דידן הפוך המזיקין מתקנאים בו ומטמאים אותו רואים מכאן מה שכתב הפרישה כעין חלום שווא כך מזיקין רעים, והבן.

טובה פזואלו עפולה.	חתימה	גמר	בברכת משה,
--------------------------	-------	-----	---------------